HABER BÜLTENİ Sçm

Spor Çalışmaları Merkezi

/KhasSCM @KhasSCM Mayıs 2014, Sayı 7

Editörün Köşesi

2014 FIFA Dünya Kupası'na geri sayımda artık son aşamadayız. 1930'da ilki düzenlenen dünyanın en büyük futbol organizasyonunda yirminci turnuva geldi çattı. Ancak Türkiye olarak gene bu büyük şöleni televizyonlardan izleyeceğiz. Zaten geride kalan on dokuz kupanın yalnızca ikisinde boy gösterebildik. Kendimizi Avrupa'nın altıncı büyük futbol ülkesi olarak lanse etsek de, uluslararası arenada aldığımız sonuçlar bu iddiayı pek doğrular nitelikte değil. Bu durumun pek çok nedeni var ancak en temel sebeplerden biri futbol (spor) kültürü ve sporda kurumsal yönetim zihniyeti.

Tarihsel süreçte istikrarlı olarak başarılı olan ya da en azından elemeleri geçip uluslararası organizasyonlarda boy gösteren ülkelere baktığımızda hepsini diğerlerinden ayıran bir futbol anlayışı olduğunu görüyoruz. Spor kültürü olarak basite indirgeyebileceğimiz bu özellik ne yazık ki kendi kendine oluşmuyor. Bir ülkenin herhangi bir spor alanında uzun vadeli ve istikrarlı başarıya ulaşabilmesi için gene uzun vadeli ve istikrarlı bir spor politikası gütmesi gerekiyor. Turnuvadan turnuvaya motivasyon odaklı sağlanan başarılar tüm spor branşlarının tarihlerinde mevcut, ancak bunları başaran ülkelerin büyük bir çoğunluğu daha sonra 'ekol' haline gelmiyorlar. Dolayısıyla bir sonraki tesadüfler silsilesi veya 'altın jenerasyon' gelene kadar başarıya ulaşmaları güç.

Peki nasıl bir ekol ülke haline gelinebilir? Bu sorunun yanıtı birçok farklı aşamadan oluşuyor ama bu sürecin ilk adımı her zaman eğitimden geçiyor. Sahadaki sporcunun eğitimi işin teknik yönünü oluşturuyor. Ancak sahadaki sporcuyu eğitecek antrenörlerin ve bu antrenörlerin bağlı olduğu kulüpleri, federasyonları ve konfederasyonları yönetecek nitelikli spor yöneticilerinin eğitilmesi spor kültürünün esas temelini oluşturmakta. Bu kişilerin eğitimi de yalnızca spor sahalarında değil aynı zamanda üniversitelerde ve diğer eğitim kurumlarında gerçekleşiyor. Dolayısıyla en bilinen klişelerden biri olan 'Her büyük sporcu büyük antrenör/yönetici olamaz!' sözü aslında bize sporu sahada yapmak ile saha dışında yönetmenin aynı şey olmadığını, yönetme fonksiyonunun da kişisel özelliklerin yanı sıra doğru eğitim ile alınan bilgi birikimine ihtiyaç duyduğunu doğruluyor.

Spor Çalışmaları Merkezi olarak 2005 yılından beri bu minvalde eğitimlerimizi sürdürüyoruz ve aralıksız sürdürmeye devam edeceğiz. Biliyoruz ki sahadaki sporcunun başarılı olması için ona uygun şartları da sağlamak gerekir ve bu şartları ancak nitelikli ve eğitimli spor adamları yaratabilirler. Bu yolda hedefimiz önümüzdeki on yılları kurtaracak potansiyeli olan spor adamları yetiştirmektir. Umarız önümüzdeki dünya kupalarını yalnızca televizyondan izlemek zorunda kalmayız.

Herkese bol sporlu günler dilerim.

Emir Güney
Spor Çalışmaları Merkezi Müdürü

Spor Çalışmaları Merkezi'nin 2005 yılından bu yana düzenlediği sertifika programlarından mezun olan öğrenciler ve program eğitmenleri 10 Mayıs'ta Kadir Has Üniversitesi'nde bir araya geldi.

Spor Çalışmaları Merkezi Mezunlar Günü 10 Mayıs'ta Düzenlendi

Spor Hukuku Araştırma ve Uygulama Merkezi adıyla 2005 yılında faaliyetine başlayan ve ismini 2012 yılı Mart ayında Spor Çalışmaları Merkezi olarak değiştiren merkezimiz bu sene ilk defa mezunlar günü etkinliği düzenledi. 10 Mayıs Cumartesi günü 11.00-14.00 saatleri arasında düzenlenen bu etkinliğin davetli konuşmacısı ise UEFA Asbaşkanı Şenes Erzik'ti.

Geride kalan dokuz yıl içerisinde düzenlenen Spor Hukuku, Spor Yönetimi, Spor İletişimi ve Spor Hukuku & Yönetimi sertifika programlarından mezun olmuş 700'ü aşkın öğrencimiz ve 100'ü aşkın eğitmenimiz bu etkinliğe davet edildi. Kötü hava şartları nedeniyle etkinliğe katılım beklenildiği kadar olmasa da, katılım gösteren geçmiş yılların mezunları, program eğitmenleri ve 2013-2014 dönemi mezunları iletişim imkanı buldular ve güçlü bağlar kurdular.

2014 Mezunlar Günü'nün davetli konuşmacısı olan UEFA Asbaşkanı Şenes Erzik saat 11.00'da konuşmasına başladı. Sayın Erzik UEFA ve FIFA'da uzun yıllardan beri üst düzeyde yöneticilik yapmış bir spor yöneticisi olarak kendi kariyerinden bahsetti ve kendisini dinleyen yeni mezunlarımıza önemli tavsiyelerde bulundu. Sayın Erzik'in 12.30'da biten konuşmasının ardından 2013-2014 dönemi öğrencilerinin mezuniyet törenine geçildi ve programlarımızdan başarıyla mezun olan 103 öğrencimize diplomaları takdim edildi. Diploma töreninin ardından Nohut&Pilav&Networking etkinliğine geçildi. Bu etkinliğin amacı ise eski mezunları, eğitmenleri ve yeni mezunları bir araya getirmekti. Böylece spor sektöründe çalışmak isteyen ve/veya çalışan mezunlarımız için bağlantı ağlarını güçlendirme imkanı sağlanmış oldu.

Bu sene ilk defa düzenlenen Nohut&Pilav&Networking etkinliği ile önümüzdeki yıllarda mezunlarımızı ve eğitmenlerimizi bir araya getirmeye devam edeceğiz. Her geçen yıl spor sektöründe profesyonel ve fahri olarak görev yapan mezunlarımızın sayısı artmakta. Spor sektörünün nitelikli çalışan ihtiyacını karşılamak ve bu sektöre katkıda bulunmak isteyen mezunlarımıza iş ve staj imkanı sağlamak adına sertifika programlarımızı 2014/2015 döneminde de düzenliyeceğiz. Önümüzdeki akademik yılın programlarından zamanında haberdar olabilmek için aşağıdaki adreslerden Spor Çalışmaları Merkezi'ni takip edebilirsiniz.

Website:http://scm.khas.edu.tr
Facebook:/groups/KhasSCM
Twitter:@KhasSCM mail:scm@khas.edu.tr

Kitap Tanıtımları

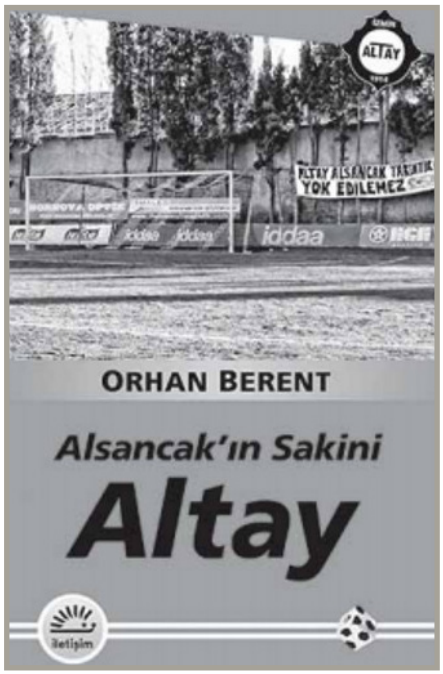

Altay: Alsancak'ın Sakini

Yazar: Orhan Berent, Nisan 2014

1970'li yılların sonuna doğruydu... Henüz çocuktum ve bir Altay maçındaydım. Maç oynandı, bitti. Çıkış tüneline girerken kaleci Tanzer, sağ bek Kunta Sabahattin, sol bek Bilal, Erol Togay, Zagor Zafer, Nevruz, Taytay Mustafa, Cruyff Mithat, Miço Mustafa, Şeref, Büyük Mustafa ve diğerleri bir an benim olduğum tarafa baktılar. 'Bizi hep hatırla olur mu Orhan? Hayatının sonuna kadar sakın unutma,' dediler. Statta kimse duymadı. Bir tek ben duydum. Hâlâ hatırlıyorum..." Altay, seyircisinin nispeten az olması ve "sakinliğiyle", İzmir futbol ortamının biraz küçümsenen bir mensubu. Oysa, Karşıyaka'dan sonra şehrin en kıdemlisi. En üst ligde uzak ara en fazla kalmış İzmir kulübü. Şu anda alt liglerde mücadele etmesine rağmen, ebedi puan cetvelinde hâlâ 69 takım arasında 8. sırada duruyor. Küçümsenecek bir şahsiyet değil yani, Altay. En önemlisi, o bir şahsiyet! (Tanıtım Bülteninden)

Yakarız Bu Gezegeni!

Yazar: Sema Tuğçe Dikici, Mayıs 2014

Sema Tuğçe Dikici'den futbol, siyaset ve tribünlere dair çarpıcı bir araştırma...

BILIC'in önsözüyle...

"Yakarız Bu Gezegeni", siyaset, ekonomi ve taraftar üçgeninde futbolu anlatırken, futbolun tarihçesine, futbolun ekonomik gücüne ve en önemlisi futbolun vazgeçilmezi taraftar gruplarına detaylı ve özenli bir bakış açısıyla yaklaşıyor.
Dünyanın her yerinde karşılık bulmuş bu tutkunun macerasını, Sema Tuğçe Dikici'nin kaleminden keyifle, heyecanla ve tutkuyla okuyacaksınız. Önünüze özenle serilen pek çok çarpıcı bilgiyle dünya futboluna dair bilmediğiniz pek çok şey öğrenirken, kendi futbol anlayışınız dışındaki farklı anlayışları daha iyi kavrama fırsatı bulacaksınız. (Tanıtım Bülteninden)

Konferans Duyuruları

- **Konferans Adı:** FFREE Conference: Governance
  Yer: Loughborough, İngiltere
  Tarih: 23-25 Ekim 2014
  Özet Gönderimi: -
  Website: http://www.free-project.eu/EVENTS/Pages/governance-2014.aspx

- **Konferans Adı:** EASM 2014 Conference
  Yer: Coventry, İngiltere
  Tarih: 9-12 Eylül 2014
  Özet Gönderimi: -
  Website: www.easm2014.com

- **Konferans Adı:** Fifth International Conference on Sport and Society
  Yer: Rio de Janeiro, Brezilya
  Tarih: 16-17 Temmuz 2014
  Özet Gönderimi: Açık
  Website: http://sportandsociety.com/the-conference

- **Konferans Adı:** European Football Fans' Congress 2014
  Yer: Bosco Albergati, İtalya
  Tarih: 3-6 Temmuz
  Son Kayıt: 25 Haziran 2014
  Website: http://www.fanseurope.org/en/fans-congress.html

Bu maç kimin hakkı? Müzakere edilerek çoğulcu bir etik anlayışı

Dr. Yağmur Nuhrat
Akademisyen
yagmur_nuhrat@alumni.brown.edu

Günümüzde birçok devlet, elit spora ve Futbolda kimin haklı kimin haksız olduğunu belirlemek ve hakkaniyet yargısına ulaşmak için yazılı birtakım kaynaklar var. Bunlar arasında Fair Play'in FIFA tarafından belirlenmiş olan 10 altın kuralı1, UEFA'nın Respect Kampanyası'nın temel kabulleri2, futbol oyununun kuralları ya da futbolu düzenleyen yasalar gösterilebilir. Öte yandan, futbolun günlük oynanışında, savunma oyuncusunun ne zaman faul yapmasının meşru olduğuna dair ya da hangi durumlarda futbolcunun zaman geçirmesinin, kendini yere atmasının, elle gol attığı zaman oynamaya devam etmesinin, ceza göreceği maçı hesaplayıp bilerek kart görmesinin mübah olduğuna ilişkin futbol aktörlerinin yazılı olanlardan başka kaynakları da var. Herhangi bir günlük futbol durumunda "kim haklı?" sorusunun cevabı çoğu zaman bu soruyu takip eden başka sorular oluyor: Rakip kim? Hakem kim? Kaçıncı dakika? Kaçıncı maç? Hangi turnuva? Ev sahibi takım kim? O zaman, çeşitli durumlardan, tarih ve hafızalardan beslenen ama evrensel ya da tekil olmayan bir etik kavramından söz etmek mümkün mü? Evet.

Sosyal bilimlerde etik, felsefeden farklı olarak normatif sorunun yanında ve bazı zaman normatif soru yerine tanımlayıcı soruyla ilgileniyor. Bu da, "İnsanın bu durumda göstermesi gereken ahlaklı ya da etik duruş ne olmalıdır?" sorusu yerine "İnsan bu durumda aldığı duruşun ahlaklı ya da etik olduğunu nasıl açıklıyor?" sorusunu sormak demek. Toplumun farklı konumlarında, yargılanan durumla farklı tarihsel ilişkiler kurmuş birey ya da kurumlar bu ilişkiler doğrultusunda "haklı" ya da "haksız" kanılarına varıyorlar. Sosyal bilimcinin, özellikle de antropologun görevi ise 1) Bu yargılara varma sürecini anlamak; 2) Bu yargıların evrensel kabul edilebilen etik anlayışlardan farklı olduğu yerler varsa bu gerginlikleri çalışmak. Lambek'in (2010)3 de anlattığı gibi, bu çoğulcu etik anlayışı bizi akıl ya da rasyodan çok eylem ya da pratiğe dayanan bir etik algısına götürüyor. Ek olarak, hukuk antropolojisinin hukuksal çoğulculuk kuramını (bkz. Merry 19884 ya da Santos 19875) yasa, devlet, adalet söylemlerinin yanı sıra günlük hayatın etik boyutunda değerlendirmeye izin veriyor. Yazılı kuralları belli olan ve Fair Play gibi bir söylemler bütünü sayesinde etik idealleri uluslararası düzlemde sürekli yeniden üretilen futbol ise, yazılı ve yazılı olmayan kuralların hakkaniyet yargıları üzerindeki gerilimli etkilerini çalışmak için çok verimli bir alan. Bu yazıda stratejik faul yapma konusuna yaklaşım çerçevesinde çoğul etik yargıların nasıl ortaya çıkabileceğine örnek vereceğim. Yazının sonunda ise hakkaniyet müzakerelerini izleyebileceğimiz başka futbol durumlarına işaret edeceğim.

İstanbul'da, 2010-2011 sezonu sırasında doktora tezimin saha araştırmasını yaparken fark ettiğim üzere, belli bir yaşın üzerindeki futbol takipçileri "Fair Play ödülü" tamlamasını duyduktan kısa zaman sonra EURO 1996'daki Türkiye-Hırvatistan maçını ve Alpay Özalan'ı hatırlıyorlar. EURO turnuvasına ilk defa katılan Türkiye, ilk grup maçının 86. dakikasına kadar Hırvatistan'la 0-0 berabere oynuyor. Maçın bitmesine beş dakikadan az süre kalmışken, rakip forvet oyuncusu Vlaović kendini kaleciyle karşı karşıya buluyor. Onu bir adım arkasından takip eden Türkiyeli savunma oyuncusu Alpay Özalan ise "[rakibi] düşürme imkanı olmasına rağmen rakibin koşmaya devam etmesine izin veriyor." (UEFA 20026) Bu düşürmeme seçimi ise UEFA tarafından "sportmence bir seçim" olarak kodlanarak Alpay Özalan'ın Fair Play ödülüne layık görülmesiyle sonuçlanıyor. Yani Fair Play'in öngördüğü evrensel etik standartlarına göre Alpay Özalan'ın davranışı örnek alınması gereken bir hakkaniyet göstergesi. Tabii bu noktada Olimpizm idealinin de çokça tekrarladığı bir söylemsel kabule işaret etmek mümkün: Ahlak, sporun özüne yerleştiriliyor ve etik davranış, "sportmence" davranış ile birleştirilmiş oluyor.

Her ne kadar yazılı kurallara göre Özalan'ın davranışı bir Fair Play göstergesi olabilse de, araştırmam sırasında gördüğüm çoğu kişinin futbol anlayışıyla şekillenen hakkaniyet kavramının bu "düşürmeme" eylem(sizliğ)iyle örtüşmediğiydi. Bu konuyu tartıştığım taraftar, blogger, eski futbolcu, alt yapı çalıştırıcısı ya da spor gazetecileri hangi faulün hakkaniyet çerçevesi içine girip, hangisinin giremeyeceğini belirlerken "mübah" ve "çirkef" ayrımını yaptılar. "Oyunun içinde olan" (ki oyunun nerede oynandığına göre bu sınırlar da değişebiliyor) ve özellikle de sakatlamaya yönelik olmayan, "taktiksel" faullerin "mübah" olarak kodlanabildiğini ve hakkaniyet algısına ters düşmediğini gördüm. Bunun tersinde ise farklı şekillerde altı doldurulabilen "çirkef faul" kategorisi duruyordu. Oyunun kabul edebildiği, içinde barındırdığı faullerin yanı sıra, sözü edilen maçın milli maç oluşu çokça değinilen bir noktaydı. Türkiye'nin ilk Avrupa Şampiyonası maçında alacağı ilk puanın karşısındaki bir engeli durdurmak birçok futbol takipçisi tarafından mübah bir faul olarak değerlendiriliyordu. Üstelik, bu kaygılarla hakkaniyete ulaşan futbol aktörleri için başka ülkelerin futbolcularının yine milli emeller doğrultusunda yapmış oldukları tahmin edilen ve evrensel etik değerlere uymayabilen hareketleri de mübah olarak kodlanabiliyordu. Maradona'nın meşhur "tanrının eli" ifadesi ya da 2010 Dünya Kupası elemelerinde Fransa milli takımından Henry'nin elle attığı gol, "ülkesi için yapılmış" olduğundan kabul görebiliyordu. Yani benim gördüğüm kadarıyla Türkiye'de milli öncelikler hakkaniyet yargısının formüle edilme sürecinde etkili, milli maç ya da milli çıkarın söz konusu olduğu durumlarda bu gerçeklikten bağımsız bir etik oluşum ise geçerli değil. O zaman çokça karşılaştığım "Özalan düşürmeliydi" yargısı aslında "Özalan haksız olanı yapmalıydı" anlamına gelmiyor. "Özalan'ın düşürmesi, o durumda (savunma oyuncusunun oyundaki görevi açısından ve önemli bir milli maçta) hakkaniyetle çelişmeyecekti" anlamına geliyor çünkü "hakkaniyet" bizzat bu kaygılarla iç içe müzakere edilerek oluşuyor.

Sonuç olarak, durumdan, tarihten, emsalden yani sosyal bağlamdan gayrı, fanus içinde evrensel ve tarihsiz bir standartlar bütünü olarak etik, tüm bu verilerle birlikte hesaplanan etikten farklı yargılara sonuç veriyor. Aradaki bu gerilimi, örtüşen ve örtüşmeyen noktaların sosyolojisini yapmak ise çoğulcu bir etik kavramsallaştırmasının teorik olarak yolunu açıyor. Bana göre de, bu biçimde çoğul hakkaniyetlere kulak vermek kişi ve kurumların sosyal rasyonalizasyon süreçlerini anlamak ve son kertede çoksesliliği mümkün kılmak için son derece önemli.

Kaynakça

[1] *http://grassroots.fifa.com/en/for-kids/fifa-fair-play.html*

[2] *http://www.uefa.org/social-responsibility/respect/index.html*

[3] *Lambek, Michael ed. 2010. Ordinary Ethics: Anthropology, Language and Action, New York, NY: Fordham Uni. Press*

[4] *Merry, Sally E. 1988. "Legal Pluralism," Law and Society Review, 22(5): 869-896.*

[5] *Santos, Boaventura de Sousa. 1987. "Law: A Map of Misreading: Toward a Postmodern Conception of Law," Journal of Law and Society, 14(3): 279-302.*

Spor Çalışmaları Merkezi Spor Kitaplığı Yayın Çağrısı

Kadir Has Üniversitesi Bilgi Merkezi (Kütüphane) bünyesinde oluşturulan Spor Kitaplığı'na spor ve sosyal bilimler alanlarında (spor yönetimi, spor ekonomisi, spor hukuku, spor iletişimi, spor sosyolojisi, vb.) güncel ve literatürde kendine yer edinmiş kitaplar sipariş edilecektir. 2011 yılında hayata geçirilen bu projenin 2014 yılı kitap alım dönemi 31 Mayıs'ta sona eriyor.

Eğer siz de bu kolleksiyona bir katkıda bulunmak isterseniz, Spor Çalışmaları Merkezi'ne kitap bağışlayabilir ve/veya kütüphane alım listesine eklenmesi için kitap önerisinde bulunabilirsiniz. Bağış yapmadan ve/veya öneride bulunmadan önce lütfen http://bilgimerkezi.khas.edu.tr/tr/ adresine girip ilgili kitabın kolleksiyonumuzda olup olmadığını kontrol ediniz. Kitap önerisinde bulunurken yazar adı soyadı, yayın yılı ve yayınevi bilgilerinin belirtilmesi şarttır.

Kitap önerisinde bulunmak için son tarih 29 Mayıs 2014 Perşembe günüdür. Kitap bağışlamak için herhangi bir gün sınırı bulunmamaktadır.

Konuyla ilgili daha detaylı bilgi ve destek için Spor Çalışmaları Merkezi Müdürü Emir Güney ile iletişime geçebilirsiniz.

Emir Güney Ofis Tel: 0212 533 6532 / 1483

Website:http://scm.khas.edu.tr - Facebook:/groups/KhasSCM - Twitter:@KhasSCM - Email:scm@khas.edu.tr

Kadir Has Üniversitesi
Spor Çalışmaları Merkezi Aylık Haber Bülteni

Editör: Emir Güney

Tasarım: Birsen Duyar Akdemir

Merkez Asistanı: Rüveyda Akın

Katkıda Bulunanlar: Dr. Yağmur Nuhrat

Adres: Kadir Has Üniversitesi, Cibali Kampüsü
Spor Çalışmaları Merkezi, Cibali-Fatih, 34083 İstanbul

Telefon: 0212 533 65 32–1483

Email: scm@khas.edu.tr

SPOR ÇALIŞMALARI MERKEZİ İLE İLETİŞİMDE KALIN

Spor Çalışmaları Merkezi'nin 2013-2014 döneminde düzenlediği sertifika programları 13 Nisan'da yapılan son dersler ve sınavların ardından sona erdi. 10 Mayıs'ta düzenlediğimiz Mezunlar Günü etkinliği ile içinde bulunduğumuz akademik yılın son etkinliğini de yapmış olduk.

2014-2015 akademik yılının eğitim programından haberdar olabilmek, dönemsel olarak düzenlenen panel, konferans, çalışma grubu, film gösterimi vb. etkinliklere dahil olabilmek için Spor Çalışmaları Merkezi'nin websitesini ve sosyal medya hesaplarını takip edin, email adresimizden aklınıza takılan soruları bizimle paylaşın.